

*Procedury postępowania nauczycieli i
metody współpracy szkoły z policją
w sytuacjach zagrożenia dzieci
i młodzieży
przestępczością i demoralizacją, w
szczególności narkomanią, alkoholizmem i
prostytucją.*

Działania interwencyjne

I. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji¹ nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
5. Podobnie, w sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
6. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez wewnętrzny regulamin szkoły.
7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.
8. W przypadku zatrzymania ucznia na terenie szkoły policjant zobowiązany jest do pisemnego potwierdzenia przejęcia opieki nad dzieckiem (tzw. potwierdzenie odbioru dziecka) i złożenia go na ręce dyrektora. Policjant niezależnie od dyrekcji szkoły ma obowiązek powiadomienia

rodziców(opiekunów) zatrzymanego ucznia o tym fakcie i powodach zatrzymania, zgodnie z obowiązującymi procedurami prawnymi.

9. Jeżeli uczeń nie będzie umieszczony w Policyjnej Izbie Dziecka, policjant uzgadnia z rodzicami (opiekunami prawnymi), dyrekcja szkoły sposób powrotu dziecka do szkoły lub przekazania opiekunom.

10. inne działania policji na terenie szkoły mogą być podejmowane wyłącznie za zgoda dyrektora lub osoby upoważnionej do podejmowania decyzji w jego zastępstwie.

11. W sytuacjach szczególnych wymagających natychmiastowej interwencji Policji, policjanci informują dyrektora o podjętych działaniach- niezwłocznie po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej wcześniejsze zawiadomienie.

II. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki.
5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.
6. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości2 policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
7. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.

8. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat stanowi wykroczenie z art. 431 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

III. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

IV. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk)

V. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
- przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
- powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy,
- niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

VI. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

- udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń,
- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- powiadomienie rodziców ucznia,
- niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel. 997 lub 112.

Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w „Procedurach [...]” albo, gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna. Każda, dotycząca uczniów, wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi lub uzgodniona z innym pracownikiem szkoły.

VII. Zasady współdziałania policji i szkoły w sprawie przesłuchiwania uczniów – świadków lub sprawców czynów karalnych oraz zatrzymywania nieletnich na terenie szkoły

1. Policjanci podejmujący czynności służbowe na terenie szkoły zobowiązani są każdorazowo przed ich rozpoczęciem do skontaktowania się z dyrektorem szkoły lub osobą pełniącą obowiązki w zastępstwie dyrektora, którym przekazują dane niezbędne do zidentyfikowania ich i jednostki Policji, w której pracują, a więc:
 - stopień służbowy, imię i nazwisko policjanta prowadzącego czynności,
 - nazwę jednostki Policji, telefon do dyżurnego jednostki.W przypadku, gdy policjant nie występuje w umundurowaniu służbowym zobowiązany jest do okazania legitymacji służbowej.
2. Policjant zapoznaje dyrektora lub osobę, która go zastępuje, z powodami swojej obecności w szkole oraz powodami podjęcia czynności służbowych wobec ucznia danej szkoły, w stopniu na jaki pozwala dobro ucznia i dobro postępowania wyjaśniającego.
3. W przesłuchaniu ucznia w charakterze świadka powinien uczestniczyć wyznaczony przez dyrektora pracownik pedagogiczny szkoły (pedagog, psycholog, wychowawca klasy, inny nauczyciel). Obecność ta nie jest jednak konieczna, w szczególności, gdy wymaga tego dobro postępowania.
4. Podczas przesłuchania ucznia (nieletniego) jako sprawcy czynu karalnego obecność wyznaczonej przez dyrektora osoby (jak w poz.3) jest obowiązkowa.
5. Dyrektor szkoły obowiązany jest:
 - mając m.in. na względzie dobro ucznia, stworzyć policjantowi odpowiednie warunki do wykonania czynności służbowych, o których mowa w poz. 3 i 4.
 - dochować tajemnicy rozmowy z policjantem o przyczynach podejmowanych wobec ucznia czynności służbowych.
6. Dyrektor szkoły niezwłocznie, po rozpoczęciu czynności przez policjanta, powiadamia rodziców lub opiekunów ucznia, o czynnościach podjętych przez Policję w stosunku do ich dziecka.
7. W sytuacji zatrzymania ucznia przez Policję na terenie szkoły, dyrektor szkoły zobowiązany

jest do niezwłocznego zawiadomienia o tym fakcie jego rodziców (opiekunów prawnych) z jednoczesnym podaniem okoliczności zatrzymania, miejsca pobytu dziecka oraz numeru policyjnego telefonu, pod którym mogliby zasięgnąć szczegółowych informacji dotyczących sprawy.

8. W momencie zatrzymania ucznia na terenie szkoły policjant zobowiązany jest do pisemnego potwierdzenia przejęcia opieki nad dzieckiem i złożenia go na ręce dyrektora. Policjant niezależnie od dyrekcji szkoły ma obowiązek powiadomienia rodziców (opiekunów) zatrzymanego ucznia o fakcie i powodach zatrzymania, zgodnie z obowiązującymi procedurami prawnymi.

9. Jeżeli uczeń nie będzie umieszczony w Policyjnej Izbie Dziecka, policjanci uzgadniają z rodzicami, opiekunami prawnymi, dyrekcją szkoły, sposób powrotu dziecka do szkoły lub przekazania go opiekunom.

10. Inne działania Policji na terenie szkoły mogą być podejmowane wyłącznie za zgodą dyrektora lub osoby uprawnionej do podejmowania decyzji w jego zastępstwie.

11. W sytuacjach szczególnych, wymagających natychmiastowej interwencji Policji, policjanci informują dyrektora szkoły o podjętych działaniach – niezwłocznie po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej wcześniejsze zawiadomienie.

